

Magna Hungarorum Domina plébánia: Dolgozószoba.

A Magna Hungarorum Domina plébániatemplom.

Írta: Dr. Némethy Ernő plébános.

A Magna Hungarorum Domina plébániatemplom a Regnum Marianum egyesület kápolnájában bírja gyökerét. Ezt, hogy az 1919. március 23-án, a szociáldemokrata ifjúsunkasoktól lefoglalt regnumi egyesületi házzal együtt el ne kommunizálhassák, úgyszólván szükség lévén e vidéken új plébániára, Csernoch János bíboros hercegprímás plébániatemplomá emelte.

Ugyanakkor megalakult az egyházközösség is, melynek ideiglenes képviselőtestülete Shvoy Lajos lelkész vezetése alatt július 14-én tartotta első gyűlését. 1921-ben megalakult a templomépítő bizottság. 1924. szeptember 15-én a bizottság pályázatott hirdetett a Magyarok Nagyszombat-templom építésére. A megbízatást Kotsis Iván művész nyerte el. 1925.

október 10-én tették le ünnepélyes keretek közt az alapkövet, melyet a hercegprímás áldott meg nagybányai Horthy Miklós kormányzó és számos egyházi és világi előkelőség jelenlétében. Shvoy Lajos plébánosnak 1927-ben székesfehérvári püspökké való kinevezésével az építés két évig szünetel. A székesfőváros törvényhatósági bizottsága új plébánosnak egyhangulag dr. Némethy Ernő tabáni káplánt megválasztván, az 1930. évnek őszén megindul a templomépítés harmadik szakasza, melynek költségeit, 440.000 pengőt újból a székesfőváros nagylelkű adománya fedezi. Ekkor épül ki a templomnak a hátsó kórus alatti része, a bejárat, a torony földszint fölé emelkedő része, az előcsarnok, felette a galériával. Az eddig nyitva álló épület bezárulván, a templomot Serédi

Jusztinián bíboros hercegprímás 1931. június 14-én megáldván, azt rendeltetésének átadta.

A minden berendezést nélkülöző templom azóta teljes sekrestyebereendezéssel, 400 személynek való padokkal és székekkel, megújított ideiglenes főoltáron új szentségházzal, hat új oltárral s két harmóniummal, 300 méternyi kókuszszőnyeggel gyarapodott, 50.000 pengőnyi értékben. A toronynak csak egy emelete lévén készen, egyetlen harangunkat azon kívül, a galérián kellett elhelyezni.

Az oldallépcsők kiépítése, orgona állítása, új főoltár, az alagsornak kivakolása, a toronynak még 45 méterrel való fölemelése, a templom kifestése, fűtőberendezés létesítése, plébánialak építése a megszervezés jövőnek feladatai.

Dr. Némethy Ernő plébános
Magna H. Domina, régi neven Regnum Mar.

Magna Hungarorum Domina Plébánia Templom.

(Röckel)

Dr. Kosztersitz József
pápai kamarás, a pesti Szent
Imre Kollégium igazgatója.

A Pesti Szent Imre Kollégium

Írta: Dr. Kosztersitz József,
pp. kamarás, igazgató.

A Pesti Szent Imre Kollégium testvér-intézete a budai, szegedi és a soproni intézeteknek. Időrendben a második testvér: 1912-ben építette Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök megbízásából dr. Vass József, az első igazgató, Siegl és Szöts építész-mérnökök tervei alapján.

Ezt a kollégiumot tulajdonképpen az az igény hívta életre, hogy a jobbmódú fiúk számára épült budai ház mellett a középosztály fiai számára is legyen egyszerűbb, olcsóbb, de egyébként mindent, amit az otthon adhat, a fiúknak megadó egyetemi kollégium. Valamennyi szentimrés intézmény között ez a legnagyobb: ma 277 diákot fogad magába, akik közül százan kettesével, a többi külön szobában lakik.

Vass József és Marczell Mihály dr., az intézet két nagy igazgatója, akiknek őrsváltása a szomorú emlékü kommunizmus idejére esik. Vass építette, Marczell újjáépítette a diákok otthonát s nagyszerű intézményekkel gazdagította.

A fényes díszteremnek beillő nagy ebédlőben Orbán Antal szobrászművész székesfehérvári Prohászka-szobrának gipsz eredetije áll. A félemeleti kápolnát Megyeri-Meyer Antal festette, tehetséges tanítványa: Kis-Istók István segítségével; az V. emeleti nagy kápolnát a mester tanítványai: Nagy Lajos, Figlár Géza és Cmarits János festették. A társalgóban Glattfelder püspök úrnak Zombory-Moldován alkotta nagyszerű portréja függ a falon; az oldalfal középvonalában az első igazgatónak, Vass Józsefnek embermagasságnál jóval nagyobb bronzszobra áll. Társalgóban és földszinti előadóban Kontuly Béla két hatalmas festménye díszíti a falat, amelyeket sok évvel ezelőtt, kollégista korában festett az intézet számára. Kiforratlan, primitív, de komoly tehetséget mutató művek: egy kollégium legigazibb büszkeségei. A lépcsőház kápolna-falán Eber Sándor különleges technikájú hatalmas Szent Imre-képe látható. A könyv-

Pesti Szent Imre ebédlő.

tárban és előadóban Zászlós István „emeltfejű Szent Imre“ szobra, amelyet akadémikus korában, mint a ház növényedéke készített. A rövidhullámú rádió világleadó- és vevőkészülékét Stagl Gusztáv IV. éves gépészmérnök-hallgató szerelte fel. Általában nagy súlyt helyezett arra az előjáróság, hogy tehetséges diákjai alkotásaival szerelje fel s díszítse a házat. Említésre méltó pl. az előadóban Figlár Géza Szent Imre-képe; az igazgatói irodában Dobroszlav Lajos több értékes festménye. Kollégista: Papp Vilmos építész-mérnök tervezte IV. éves korában az ábrahámhegyi diákudutot; másik kollégista: Szüszner Géza IV. éves pályadíjnyertes tervei alapján épült fel a pest-szenterzsébeti vízitelepen a csónakház és öltöző. A könyvtárban külön szekrénye van a szentimrés írók könyveinek és kiadványainak. A mult-kultusz és a „miénkultusz“ a nagy angol kollégiumokra emlékeztető módon él a pesti kollégiumban.

Nagyon élénk diákélet folyik az intézetben. A Kollégiumi Körnek minden növendék tagja; fakultások szerint törzsekre bontva dolgozik modern kérdések megérté-

sén és megfejtésén az ifjúság; a technikus-törzsnek külön rajzterme, az orvosoknak orvos-szobájuk van, fokozatosan bővülő felszereléssel. A vegyestörzs bölcsészhallgatói szerkesztik a kollégium egyelőre litografált lapját; viszont a XVI. évfolyamába lépő humoros közlönyt, az „Uposzt“, ad hoc szerkesztőbizottság teremti évről-évre. Komoly mederben folyik a Mária Kongregáció munkája dr. Kosztersitz igazgató vezetése alatt; a régebben jelentős szerepet játszó, ezuttal csendes tisztképző munkát végző „Szik“ öregserkészcsoport parancsnoka dr. Adám György prefektus. Cserkészek kezén a rádió és a vízitelep. Az I. éveseknek az idősebb fiúk közül választott külön mentora van, a „golyavezető“; ezenkívül minden fakultáson egy-egy önként vállalkozó idősebb fiú irányítja tanulmányaikban az I. éveseket. A Szent Imre herceg ünnepén végzett tagavatást Glattfelder püspök atya maga vezeti, ő veszi fel a szentimrés közösségbe az új növendékeket; gyóntatni, beszélgetni egyébként is sűrűn felkeresi „az ő népét“. Szombatoként dr. Péterffy Geodeon egyetemi lelkes várja a gyónókat

Pesti Szent Imre csónak kikötője Ábrahámhegyen,

(Röckel)

a gyönyörű Megyeri-Meyer-féle kápolnában.

Az intézetnek a Badacsonyi tővében, Abrahámhegyen, ötholdas szőleje és 24 személy számára épült, nagyszerűen felszerelt diáküdülője van. Nyáron turnusokban nyaralnak a fiúk, akiknek vitorlás, kis csónak, kugli áll rendelkezésére, tavasszal pedig az új teniszpálya is elkészül: télen fakutyázás, jégvitorla és turista-kirándulások a pihenni jövők szórakozásai. A nyári idényben a falu és a fürdőtelep kápolnájában a szentimrés „atyák” miséznek és gyóntatnak, ők az egész telep lelkipásztorai, a fiúk pedig az élet ütemét adják.

A pestszenterzsébeti cserkész-vizitelepen saját csónakháza van az intézetnek. öt párevezős palánkos csónakkal. Az intézettől három kisszakasszal elérhető vízi-telep forgalma igen nagy. — Egyébként az idei évben készült el a kollégium új zuhanyozó berendezése: minden emelet lakói részére külön-külön két-két tussolóval; modern és gyakorlati értékében előnyösebb minden más intézeti fürdőberendezésnél, állandó hideg-meleg vízszolgáltatással. Sportra, egészségre az intézet vezetősege igen nagy gondot fordít. Elsőrendű sporttértekkel dicsekedhetik a kollégium a multhban s a jelenben egyaránt. Kollégista volt Hajdu, az egykori 200-as rekorder, és Csik Ferenc, a gyorsúszó világbajnok; ma Asbóth József, a teniszbajnokunk az intézet növendéke; itt lakik Kelemen, az úszó, Madarász, a birkózó és több más komoly ígérete a magyar sportnak. Az intézetek közötti versenyt a „Glattfelder-kupáért” az elmúlt évben a pesti kollégisták nyerték. Jól felszerelt futbalcsapatunk a Gamma-pályán rendszeres edző irányításával végzi hetenként kétszer edzéseit.

Keménykötésű, intelligens ifjúság bontakozik férfivá a legnagyobb szentimrés kollégiumban s a nagy alapítóval, Glattfelder Gyula püspök úrral és az intézeteinkből kikerült diplomások „Szentimrés Szenátus”-ának ezernyi tagjával együtt az egész magyar katolikus társadalom reményének és örömeinek ismeri a jövőt hordozó szentimrés ifjúságot.

A krisztinavárosi plébánia-templom

Az Alagúttól, az első kerületnek abban a részében, melynek Krisztinaváros a neve, a Krisztina-téren van a krisztinavárosi plébánia-templom.

1700-ban Franzin Péter Pál nyolcgyermekes kéményseprőmester kápolnát emeltetett hálából, amiért a Szent Szűz megoltalmazta és családját elkerülte a pestis. Itt épült fel azután 1795–97-ben Groll Fábian ferencendi atya kezdeményezésére a mai templom. A templom főbejáratától jobbra elhelyezett vörös márványtábla örökíti meg, hogy ebben a templomban volt 1836 február 4-én Széchenyi István gróf, „a legnagyobb magyar” és Seylern Crescentia grófnő esküvője. A templom északi oldalához csatlakozó tornyos ékítményen ugyancsak emléktábla hirdeti Csernoch János hercegprímás itt töltött segédlelkési működését. A templomot a Székesfőváros 1927-ben renováltatta.

A krisztinavárosi plébánia-templom empire-stílusú templom, bár ennek a stílusnak inkább csak belső elrendezésében hódol, mert külső díszítés rokkó ízű.

Magdolnavárosi Szent László (Béketeri) plébánia templom

Egyetlen tornya a főbejárat felett van. Belseje igen díszes, falai sokszínű márvánnyal borítottak.

Eleinte a főoltáron kívül csak két mellékoltára volt, de idők folyamán még négy mellékoltárt emeltek a templomban.

A templom pompás szószéke is empire-stílusban készült. A keresztelőmedence az empire ízlésnek kellemes formájú alkotása, tetején díszes keresztelési jelenet látható.

A plébánia élete rendkívül élénk, az utóbbi hónapokban dr. Knebel Miklós pp. kamarás, plébános a hívek épülésére új kultúrházat szerzett.

Gróf La Rosée Erzsébet.

A Magdolnavárosi Szent László plébánia-templom

Az Angyalföld plébánia-temploma szintén újabb keletű. Petrovác Gyula tervei szerint, neo-gótsztylben, vöröstégglából épült.

Egyszerű bejáratát kicsiny erkély koronázza. Nagy tornya díszes és tetőtornya is van.

A háromhajós templomot kereszthajó metszi. Szentélyének főoltára fából faragott, csúcsíves. Oratóriumai ízlésesek. Ablakainak üvegfestményei is igen szépek.

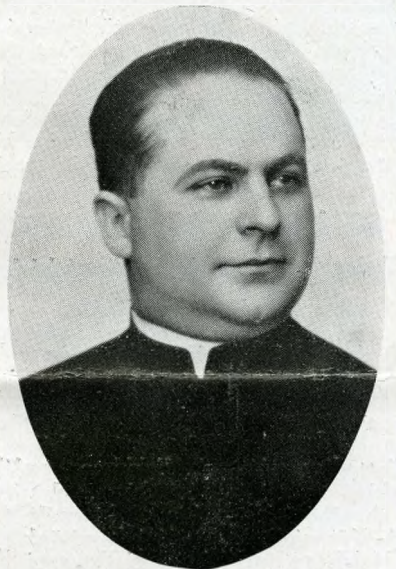
A plébániát 1938 november 1-től Schuster Antal vezeti, akinek áldásdús működése elmélyítette a hitéletet. A közelmúltban, 1939 október 8-án szentelte fel Főt. Mészáros János Helytartó Úr Öméltősága Rózsafüzér K. tiszteletére emelt góttikus szárnyasoltárt.

A Középfereencvárosi plébánia-templom

Az óriási kiterjedésű Ferencváros katolikus lakossága lelki igényeinek kielégítésére épült a közelmúltban a Haller-téren a paulai Szent Vince nevét viselő hatalmas méretű templom.

Fábian Gáspár tervezte. Neo-román-stílusú. Nyugati sarkán 55 m magas torony emelkedik, főbejáratát oszlopesarnok előzi meg. Homlokzatán a templom védőszentjének, paulai Szent Vincének tetszetős szobra áll.

A háromhajós, 50 m hosszú és 31 m széles monumentális épület mellékhajóit inkább csak jelezte tervezője. Oszlopai alacsonyak, oszlopfői levélmutraságok.

Schuster Antal magdolnavárosi plébános

Dr. Töttösy Miklós pápai kamarás, középfereencvárosi plébános.